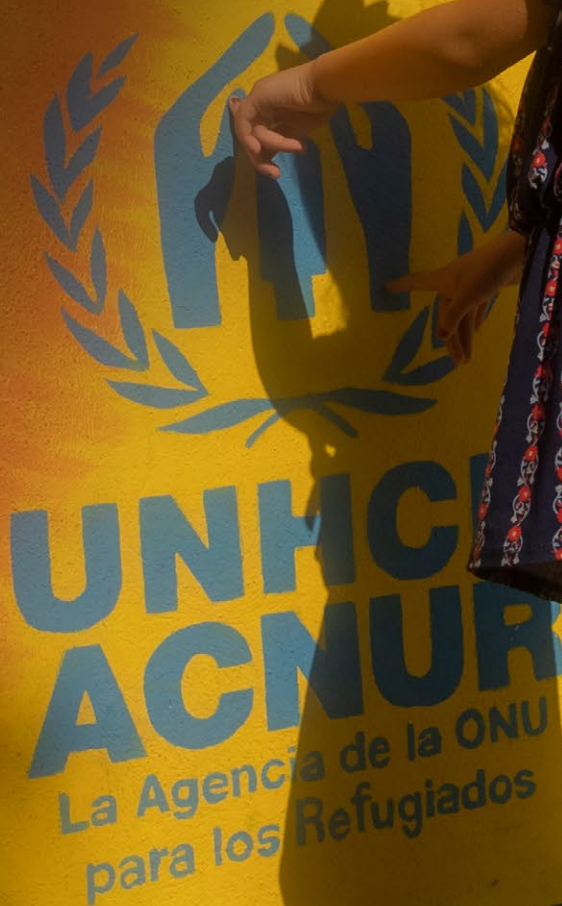

REFUGI 4.7

GUIA DIDÀCTICA PER A PROMOURE
PROCESSOS D'ENSENYAMENT I
APRENTATGE TRANSFORMADORS
EN RESPOSTA ALS PRINCIPALS REPTES
GLOBALS

**UNHCR
ACNUR**

L'Agència de l'ONU per als Refugiats

comité espanyol

delegació c. valenciana

COORDINACIÓ TÈCNICA:

Marta Rivas Muro

AUTORIA:

Helena Rodríguez De Guzmán
educarconvalor.com

EDITA:

Marta Rivas Muro
Elena Montero Núñez
Anna Doherty

MAQUETACIÓ:

projectoscomunicacionvisual.com

Aquesta publicació ha estat realitzada amb el suport financer de la Generalitat Valenciana. El contingut de la publicació és responsabilitat exclusiva del Comitè espanyol d'ACNUR i no necessàriament reflecteix l'opinió de la Generalitat Valenciana.

©ACNUR / S. Escobar-Jaramillo

Índex

01	Presentació.....	5
02	Introducció.....	6
03	Itinerari didàctic.....	7
04	Orientacions per a la posada en pràctica	8
05	Activitats transformadores	11
	FITXES I La cobertura mediàtica dels conflictes armats, des d'un enfocament de Drets Humans..... 13 II Desplaçament i el canvi climàtic, la crisi invisible..... 18	
06	Propostes per a l'adaptació.....	23
07	Recursos complementaris.....	24
08	ANNEXOS	25

©ACNUR / D. Kashavelov

Glossari

ACNUR:

Agència de les Nacions Unides (ONU) per als Refugiats.

EpCG:

Educació per a la Ciutadania Global.

UNESCO:

Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, Ciència i Cultura.

LOMLOE:

Llei Orgànica de Modificació de la Llei Orgànica d' Educació.

DDHH:

Drets Humans.

01

©ACNUR / D. Díaz

Presentació

ACNUR, l'Agència de l'ONU per a les Persones Refugiades, és una organització internacional que protegeix la vida i els Drets de les persones forçades a fugir de conflictes i persecucions.

El propòsit d'ACNUR és construir un món on qualsevol persona forçada a fugir pugui tenir un futur millor. Per això acompanya al professorat de tot el món, amb recursos educatius per afrontar els nous reptes del segle XXI i donar sentit al desplaçament forçat i les seves complexitats.

Des del comitè espanyol d'ACNUR estem fortament **compromesos amb la sensibilització, la participació solidària i l'educació per a la ciutadania global (EpCG).** Per això, treballem amb les comunitats educatives, especialment amb escoles, instituts i universitats, per impulsar una ciutadania crítica, reflexiva i que actua de forma compromesa a partir de la comprensió de la realitat de les persones refugiades i desplaçades i del treball d'ACNUR.

**UNHCR
ACNUR**

L'Agència de l'ONU per als Refugiats
*comitè espanyol
delegació c. valenciana*

Per a saber més sobre ACNUR i les seves accions d'EpCG pots:

Web

Consultar la web **www.acnur.org**, on trobaràs on, com i amb qui treballem.

Vídeos

Visualitzar a classe, alguns dels vídeos que et facilitem **aquí**.

Recursos

Utilitzar els recursos educatius de la nostra web: **<https://eacnur.org/es/recursos-educativos-acnur>**

Eines

Uneix-te a protegir i donar assistència a les persones refugiades en el món a través de les diferents eines que et facilitem **aquí**.

02

Introducció

Des del compromís per facilitar a les comunitats educatives, recursos que les permeti treballar l'educació en valors, el coneixement dels Drets Humans (DDHH) i la realitat de les persones refugiades o desplaçades, ACNUR posa a disposició de professionals de l'educació la següent Guia. La finalitat és la de potenciar una pràctica educativa molt connectada amb la realitat, de manera que permeti la millora de les societats des d'una visió d'inclusió, justícia i sostenibilitat.

En concret, aquesta proposta didàctica pretén proporcionar a professionals de l'educació formal i no formal, eines que permetin ser **agents de transformació**, per tal que, a la vegada, siguin promotors i **promotores de processos d'ensenyança-aprenentatge en pro la defensa dels DDHH**.

L'estratègia educativa d'aquest recurs s'ha dissenyat sota **enfocaments de participació, compromís i pensament crític, guiats a la vegada per criteris** d'educació per a la ciutadania global (EpCG), amb la finalitat de donar l'oportunitat a totes les persones a adquirir competències necessàries per una ciutadania global i crítica des de l'acompanyament en el creixement vital de forma integral, tal i com proposa la UNESCO (UNESCO, 2022).

A la vegada, el recorregut pedagògic de les activitats aquí proposades pot ser inclòs en les programacions curriculars d'educació formal (Secundària, Batxillerat i Cicles Formatius), ja que està vinculat a les noves estratègies educatives que promou la LOMLOE, l'objectiu principal de la qual és promoure el **desenvolupament de la personalitat, l'exercici ple dels DDHH i una ciutadania activa i democràtica en la societat actual**.

El programa formatiu per tant, pretén:

Objectiu

I

Donar eines didàctiques d'educació formal i no formal que permetin fomentar el coneixement, compromís i participació activa de la ciutadania en relació les vides de les persones refugiades, sol·licitants d'asil, migrants i apàtrides en les seves comunitats i en el món.

Objectiu

II

Aportar espais d'aprenentatge significatiu per a la generació d'idees i solucions creatives als reptes, necessitats i problemàtiques globals, partint del saber i capacitat de la joventut des d'un protagonisme real en el procés d'aprenentatge.

Objectiu

III

Facilitar un programa educatiu dinàmic i coherent que parteix d'intervencions d'Educació per a la Ciutadania Global realitzades per ACNUR fins ara (des de 2016) i que facilita una posada en pràctica a favor dels compromisos comuns proposats en l'Agenda 2030.

03

Itinerari didàctic

Aquesta guia inclou tot el necessari per a situacions d'aprenentatge. Les propostes estan compostes per activitats d'exploració i sentit pràctic que faciliten la connexió dels coneixements i competències adquirides amb la participació activa de la ciutadania. Totes elles relacionades amb la millora de la qualitat de vida de les persones refugiades, sol·licitants d'asil, migrants i apàtrides en les seves comunitats i en el món.

Amb la finalitat de donar una eina fàcilment adaptable a diversitat de contextos socioeducatius, cada situació d'aprenentatge aporta una "pedagogia significativa" dissenyada en una ruta de 3 passos (**Empatitza – Qüestiona – Comunica**), coherent amb els objectius de l'Educació per a la Ciutadania Global d'ACNUR.

El propòsit final és facilitar un procés d'aprenentatge que desenvolupi de forma progressiva un enfocament crític i reflexiu al voltant de situacions d'actualitat relatives al desplaçament forçat plantejades en cada situació d'aprenentatge, aconseguint una visió àmplia de situacions de desigualtat, injustícia i discriminació, les seves causes i les seves conseqüències.

El desenvolupament de cada situació d'aprenentatge agafa com a referència la següent seqüència metodològica i es desenvolupa en tres sessions:

1ª ACTIVITAT

Identificar emocions i coneixements propis de la joventut, que permetin connectar les seves experiències quotidianes amb les vides de les persones refugiades, sol·licitants d'asil, migrants i apàtrides en els seus entorns més pròxims i en el món.

3ª ACTIVITAT

Generar estratègies per a l'acció compromesa vinculada als DDHH i l'Agenda 2030.

» EMPATITZA »

» QÜESTIONA »

» COMUNICA »

Promoure el pensament crític a través de reflexions guiades i col·lectives que permetin, a partir de dades i xifres de fonts verídiques i neutrals, augmentar la comprensió de la realitat sobre les persones refugiades, l'asil i la migració.

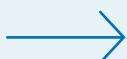
2ª ACTIVITAT

04

Orientacions per a la posada en pràctica

Pel desenvolupament de cada activitat i/o itinerari didàctic és convenient tenir en compte les següents orientacions:

Orientacions

Plantegen preguntes claus que guien el recorregut de l'aprenentatge a partir de dinàmiques d'exploració, indagació i creació que porten a un exercici compromès de ciutadania local i global en defensa dels DDHH de les persones refugiades.

Orientacions

Impliquen l'ús de recursos en diferents suports i formats, tant analògics como digitals, generats per ACNUR durant la seva trajectòria de EpCG.

Orientacions

Aporten les bases metodològiques per a innovar des de la seva estructura, contingut i enfocament per adaptar les activitats a qualsevol àmbit educatiu.

Orientacions

Contribueixen al desenvolupament d'una o varies competències de la ciutadania, com treball cooperatiu, reflexió crítica i responsabilitat, competències essencials per a respondre amb eficàcia als reptes del segle XXI.

Orientacions

Generen l'oportunitat de dissenyar productes i/o experiències de sensibilització i/o acció a favor dels DDHH i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030.

Orientacions en relació amb el grup de persones participants:

Abans de portar a terme les activitats de cada una de les Situacions d'Aprenentatge proposades en aquest recurs didàctic, es suggereix tenir en compte les següents premisses:

- ☑ De forma prèvia a treballar temes de refugi, asil, nacionalitat i migració és convenient dedicar temps i espai a identificar possibles persones participants de cada activitat, que provenguin de processos de refugi, asil o siguin apàtrides. Si així fos, serà necessari cuidar qüestions com la terminologia, l'abordatge de la diversitat i fomentar la comprensió d'aquestes realitats sota la visió de persones afectades per la problemàtica que es tractarà a classe. És necessari treballar aquesta sensibilitat a l'aula, doncs estariem parlant de realitats que coneixen en primera persona.
- ☑ Per abordar la diversitat i cuidar el llenguatge a l'hora de referir-se a la població refugiada, sobretot si hi ha persones apàtrides en l'activitat, es recomana evitar utilitzar paraules que facin distincions en funció de nacionalitat, per exemple: "nosaltres/ells", "el nostre país", "país" o "nacionalitat". Pel contrari, es poden utilitzar paraules com "casa vostra" o "la vostra cultura".
- ☑ En el cas de que el grup destinatari de l'activitat compti amb persones refugiades, sol·licitants d'asil o apàtrides, es suggereix comptar amb elles i les seves xarxes socials i/o familiars per enriquir les propostes didàctiques amb testimonis reals sobre les temàtiques treballades en cada situació d'aprenentatge.
- ☑ Si no es disposa de molt vocabulari actualitzat sobre els conceptes de "persona refugiada, sol·licitant d'asil, apàtrida i/o migrant" es pot accedir al material didàctic d'ACNUR "[Ensenyar sobre les persones refugiades](#)" amb material per a treballar en diferents rangs d'edat.

Orientacions en relació amb els conceptes abordats en les situacions d'aprenentatge:

- ☑ Per treballar el "canvi climàtic" i els "desplaçaments forçats" es suggereix prèviament a l'activitat dedicar un espai de temps a diferenciar els conceptes de **canvi climàtic** i **desastres naturals**. Tot i que ambdós tenen relació, en ocasions és freqüent utilitzar un terme o un altre per a referir-se al mateix, malgrat que:

- El **canvi climàtic** és un fenomen que engloba diversos canvis que es produeixen en el clima de la Terra al llarg del temps i que són causats per factors naturals i humans.
- Els **desastres naturals** són fenòmens extrems que ocorren de forma natural (com terratrèmols, inundacions, huracans, etc.) que poden tenir conseqüències devastadores per a les persones i el medi ambient.
- Tot i que el canvi climàtic no és causa directa dels desastres naturals, pot augmentar la probabilitat que succeeixin i empitjorar el seu **impacte**.

- ☑ Si el grup destinatari de l'activitat no ha tingut contacte amb conceptes bàsics en relació amb la **cerca i contrast d'informació fiable, veraç i amb drets**, es suggereix integrar de forma intencionada en les activitats un espai i moment per a tractar estratègies de cerca d'informació digital, i orientar a les persones participants en el desenvolupament de competències digitals i d'informació:

- **Ús de paraules clau**, per a definir millor les estratègies de cerca.
- **Actitud crítica, per a contrastar la informació trobada**, prestant especial atenció a les notícies falses, moltes de les quals estan lligades precisament a informació relativa a col·lectius migrants, refugiats, etc.
- **Verificar la qualitat de les fonts** bibliogràfiques digitals del tema que estan buscant i aprendre a contrastar entre diverses fonts en cas de dubte o diversitat d'explicacions respecte una mateixa realitat.
- **Citar l'autor** de la informació trobada.
- **Actitud analítica respecte a com s'expliquen** les realitats migratòries i de refugi, si s'analitzen les causes i s'aporten detalls objectius de les mateixes.

- ☑ Per últim, si cal adaptar les activitats plantejades amb temes d'actualitat, a la [pàgina 23](#) es faciliten orientacions per a enfortir el potencial i la sostenibilitat del recurs davant noves situacions de risc, la realitat de les persones refugiades o desplaçades. I es faciliten dues guies didàctiques d'interès sobre el tema:

- [Orientacions per a treballar amb nenes i nens refugiats afectats per l'estrès i el trauma.](#)
- [Guia d'adquisició de l'idioma.](#)

Per altra banda, tal i com s'ha indicat abans, aquest recurs està dirigit a enfortir les propostes educatives professionals de l'àmbit de l'educació formal i no formal, com agents de

transformació capaç de promoure la defensa dels DDHH en diversitat d'espais educatius. En aquest sentit s'han tingut en compte les següents premisses:

Educació formal

1. Les activitats tenen una durada màxima de 50 min per tal que puguin incloure's en una sessió d'aula.
2. Tant el contingut com els mètodes estan orientats a utilitzar-se entre les etapes de Secundària, Formació Professional i Graus Universitaris.
3. El recurs té en compte les estratègies educatives que promou la LOMLOE in inclou les competències vinculades a respondre amb eficàcia els reptes del segle XXI.
4. Es promou l'ús de recursos en diferents soports i formats, tan analògics com digitals.

Educació no formal

1. El disseny de les activitats ha tingut en compte la possibilitat de realitzar-les de manera consecutiva o interdependent.
2. El contingut i els mètodes plantejats contribueixen al desenvolupament d'una o varies competències de ciutadania per a persones entre 12-99 anys.
3. Cada repte educatiu proposat implica la comunicació i representació d'estratègies, processos i solucions de forma col·laborativa i inclusiva.
4. La proposta didàctica planteja dinàmiques que fan sentir als/les participants ser part d'un projecte col·lectiu, tant en l'àmbit local com en el global.

05

Activitats transformadores

El contingut d'aquesta guia està estructurat de la següent forma:

Itinerari didàctic:			
SITUACIÓ D'APRENTATGE: 	EMPATITZA ACTIVITAT 1 	QÜESTIONA ACTIVITAT 2 	COMUNICA ACTIVITAT 3
I FITXA Activitat transformadora La cobertura mediàtica dels conflictes armats, des d'un enfocament de Drets Humans.	Quins Drets Humans són vulnerats en un conflicte bèl·lic?	Què passa quan s'oblida un conflicte?	Com despertar l'interès pels conflictes oblidats en un món hiperconnectat?
II FITXA Activitat transformadora Desplaçament i el canvi climàtic, la crisi invisible.	Com ens afecta el canvi climàtic?	Si les aus migren, per què les persones no?	Com ser refugi en els viatges migratoris?

El següent esquema visual facilita la comprensió de l'estructura de la informació:

FITXA

Activitat transformadora

**La cobertura mediàtica dels
conflictes armats, des d'un
enfocament de Drets Humans.**

© ACNUR / Mercury Transformations

INTRODUCCIÓ

La cobertura mediàtica dels conflictes armats, des d'un enfocament de Drets Humans.

L'objectiu final d'aquesta situació d'aprenentatge és **acompanyar a les persones a conèixer, comprendre i aportar la conscienciació col·lectiva sobre conflictes bèl·lics vigents i oblidats per la ciutadania.**

Competències:

- Les persones **identifiquen necessitats i les vinculen a Drets Humans vulnerats** en situacions de conflicte bèl·lic i desplaçament forçat.
- Les persones **adquireixen major coneixement i reflexionen sobre la situació que viu la població víctima d'un conflicte bèl·lic** i la importància de la continuïtat en la difusió mediàtica d'aquestes crisis humanitàries.
- Les persones adquireixen majors habilitats d'argumentació a través d'un **judici crític sobre la vulneració de Drets Humans** de les persones que viuen una situació de conflicte bèl·lic.
- Les persones desenvolupen la capacitat d'utilitzar eines digitals i audiovisuals per a l'adquisició i edició **d'informació fiable i contrastada per a la sensibilització.**
- Les persones adquireixen un **judici crític cap als mitjans de comunicació**, el biaix de transmissió de la informació, el concepte de notícia i la informació falsa.

Objectius de desenvolupament sostenible:

ODS 5:

Aconseguir la igualtat entre gèneres i empoderar a totes les dones i nenes.

ODS 16:

Promoure societats justes, pacífiques i inclusives.

ACTIVITATS

La cobertura mediàtica dels conflictes armats, des d'un enfocament de Drets Humans.

30 min

EMPATITZA

Itinerari didàctic:

ACTIVITAT 1

Quins Drets Humans són vulnerats en un conflicte bèl·lic?

Activitat de treball per equips per a identificar idees prèvies de les persones sobre conflictes bèl·lics mundials amb poca presència mediàtica, on els drets humans són vulnerats cada dia entre la població civil.

1. Per iniciar l'activitat es proposa que el grup es divideixi en equips de 3-4 persones i que escullin una imatge (**ANNEX 01**).

2. S'indica als equips que observin la imatge i es dona un temps per a que de manera individual responguin a les següents preguntes:

- ☐ Què suggereix la imatge?
Què sents al veure-la?
- ☐ Què crida l'atenció d'ella?
- ☐ Quines necessitats creus que tenen la/es persona/es de la imatge?
- ☐ Vinculades a aquestes necessitats, quins Drets Humans estan sent vulnerats?
- ☐ Si fossis tu qui visqués aquesta situació, tindries la necessitat de migrar? Amb quina finalitat?

3. A continuació es facilita uns minuts per a compartir cada equip les reflexions dels seus membres i se'ls indica que escolleixin una persona com a portaveu per agrupar les reflexions i exposar-les a la resta del grup.

4. Una vegada exposades les reflexions principals dels equips, es visualitza el grup el (**ANNEX 02**) i es demana als equips que identifiquin i completin els DDDHH vulnerats que han identificat en l'activitat anterior. Han incorporat més DDHH al seu llistat? Els ha sorprès algun dret que desconeixien prèviament?

5. Es suggereix generar un espai de debat que permeti vincular els conflictes bèl·lics amb el desplaçament forçat. Per aconseguir-ho es poden utilitzar els següents recursos didàctics audiovisuals per introduir conceptes claus [Qui és una persona refugiada?](#) i [Drets de les persones refugiades](#).

6. Al finalitzar la visualització d'ambdós vídeos es demana a les persones que, de manera individual, realitzin la rutina de pensament, a mode de reflexió, per a sintetitzar les seves idees i que siguin conscients del què han après:

☐ Abans pensava que...

☐ Ara penso que...

Enllaços interactius:

ANNEX 01

ANNEX 02

Orientacions didàctiques:

En l'activitat es suggereixen diversos recursos per a que el docent escolleixi el qual consideri com a temàtica millor per a generar debat vinculat a les imatges treballades durant el temps que es disposi a l'aula.

Es pot enriquir l'activitat amb el recurs de preguntes pel debat, realitzat per ACNUR: [Qui és una persona refugiada?](#)

I

ACTIVITATS

La cobertura mediàtica dels conflictes armats, des d'un enfocament de Drets Humans.

50 min

QÜESTIONA

.....

Itinerari didàctic:

ACTIVATAT 2

Què passa quan s'oblida un conflicte?

Activitat d'aprenentatge basat en la investigació col·laborativa sobre les conseqüències de l'oblit mediàtic dels conflictes mundials.

1. Per iniciar l'activitat es proposa que el grup es divideixi en equips de 4-5 persones i escollixin una fitxa (**ANNEX 03**), sense mirar prèviament el seu contingut.
2. Per analitzar les conseqüències de l'oblit mediàtic dels conflictes bèl·lics des del pensament crític, es proposa als equips que treballin la informació indicada a les fitxes, buscant informació de fonts d'organismes oficials o periodisme contrastat, on s'explica l'origen de la informació veraç en matèria de conflicte bèl·lic i dret a migrar.
3. Al finalitzar la investigació sobre diferents conflictes bèl·lics oblidats, els equips de treball, amb l'ajuda de les orientacions descrites a les fitxes de treball, reflexionaran sobre els resultats obtinguts en la investigació per a intentar explicar-los i comunicar les conclusions a la resta del grup en una exposició argumentada.

Enllaços interactius:

ANNEX 03

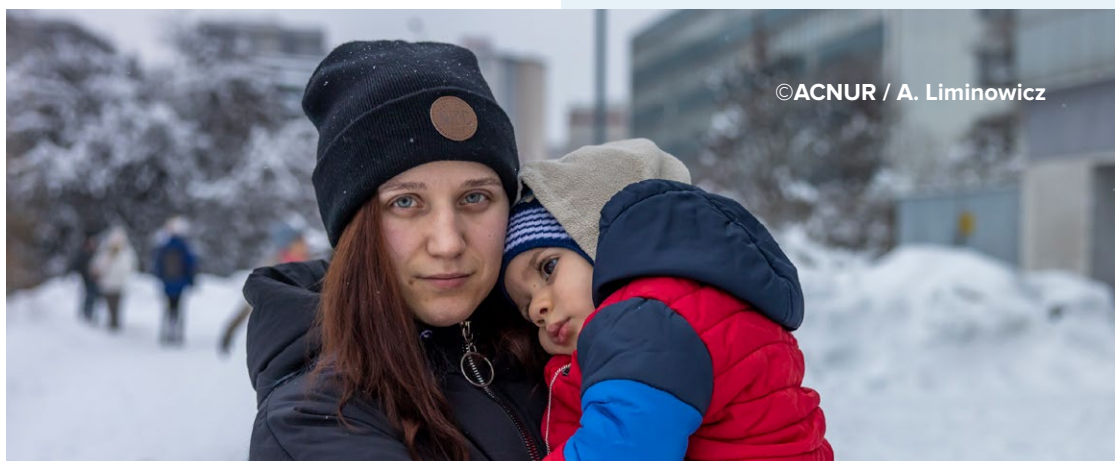

Orientacions didàctiques:

És important adaptar el nivell de contingut a aportar en aquesta activitat al nivell del grup, sense profunditzar en el coneixement sobre la història del conflicte i la situació humanitària derivada, sinó aportar idees clau que permetin a les persones tenir un primer contacte amb el tema.

La fase d'aprenentatge basat en investigació pot acompanyar-se de diverses sessions de treball a l'aula i/o treball de camp.

Es poden facilitar recursos referents de cerca d'informació fiable i contrastada facilitats a la [pàgina 24](#).

©ACNUR / A. Liminowicz

ACTIVITATS

La cobertura mediàtica dels conflictes armats, des d'un enfocament de Drets Humans.

30 min

COMUNICA

.....

Itinerari didàctic:

ACTIVATAT 3

Com despertar l'interès pels conflictes oblidats en un món hiperconnectat?

Dinàmica de treball per a dissenyar de manera creativa una campanya de sensibilització sobre conflictes oblidats.

1. Per iniciar l'activitat, es motiva al grup a dividir-se en equips de 3-4 persones per a realitzar una campanya social per xarxes socials com: X, instagram, facebook o tiktok que visibilitzi els conflictes bèl·lics oblidats del Iemen, Etiòpia i República Democràtica del Congo.
2. A cada equip se l'entrega una targeta del **ANNEX 04** i es deixa uns minuts a les persones participants per anotar, de manera individual, un llistat d'estímul que els suggereix el seu contingut, pensant records, sensacions i coneixements que els genera al veure-la.

Exemple: del concepte PARAIGÜES poden sorgir estímul com recer, protecció, seguretat, sec, amplitud, entre altres.
3. Una vegada realitzat el llistat individual, es deixen uns minuts per compartir el resultat amb l'equip i fer un únic llistat d'estímul. A partir del qual hauran inspirar-se per crear una campanya de difusió de la situació dels conflictes bèl·lics tractats en les activitats i el dret al refugi.
4. La campanya haurà de contenir almenys una IMATGE i un ESLÒGAN que connecti a les persones amb la realitat dels conflictes bèl·lics treballats en l'anterior activitat.
5. Per últim, s'obre un espai per a l'exposició de les campanyes, animant a que les produccions es publiquin en les xarxes socials amb el hashtag: **#ConLosRefugiados**, com a mitjà de sensibilització.

©ACNUR / L. Carlisle

Enllaços interactius:

ANNEX 04

Orientacions didàctiques:

Si l'activitat es realitza a continuació de la sessió QÜESTIONA, es suggereix que els equips continuïn sent els mateixos per a que la campanya la realitzin en base al conflicte estudiat.

FITXA

Activitat transformadora

Desplaçament i el canvi
climàtic, la crisi invisible.

© ACNUR / S. Baltagiannis

INTRODUCCIÓ

Desplaçament i el canvi climàtic, la crisi invisible.

L'objectiu final d'aquesta situació d'aprenentatge és promoure la participació activa des de la responsabilitat individual i col·lectiva, per a combatre factors del canvi climàtic que juguen un paper important en contextos migratoris.

Competències:

- Les persones **identifiquen necessitats i les vincules a Drets Humans** vulnerats en situacions de desplaçament forçat per causes climàtiques.
- Les persones **adquireixen major coneixement i reflexionen** sobre la situació en la qual viu la població desplaçada per raons climàtiques i la importància de la vinculació del canvi climàtic amb els desplaçaments humans forçats.
- Les persones desenvolupen la capacitat de **cercar i utilitzar informació fiable i contrastada** per desenvolupar accions de sensibilització.
- Les persones adquireixen un **judici crític** cap als principals problemes ambientals (escalfament global, etc.) i com aquests influeixen en les condicions de vida humana.
- Les persones adquireixen, a través de l'empatia, un **compromís cap a l'acció** davant l'emergència climàtica, com agents de canvi per al desenvolupament.

Objectius de desenvolupament sostenible:

ODS 11:

Comunitats sostenibles: aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, resilents i sostenibles.

ODS 13:

Acció pel clima: prendre mesures urgents per a combatre el canvi climàtic i els seus efectes.

ODS 16:

Pau, justícia i institucions sòlides, pacífiques i inclusives.

ACTIVITATS

Desplaçament i el canvi climàtic, la crisi invisible.

50 min

EMPATITZA

.....

Itinerari didàctic:

ACTIVITAT 1

Com ens afecta el canvi climàtic?

Dinàmica per a motivar l'empatia cap a les persones en situacions de risc que viuen desplaçaments forçats, fam, mort i devastació a causa d'emergències climàtiques.

1. Per iniciar l'activitat es formen 3 equips de treball denominats: **Terra, Aigua i Aire** i s'entrega a cada un d'ells un bloc de 5 cartes VERDES, boca avall al centre, i 21 cartes GROQUES (3 per persona). Veure **ANNEX 05**.
2. S'indica als equips que escolleixin un jugador/a líder, qui escollirà una carta VERDA i formularà la pregunta que hi hagi.
3. La resta de jugadors/es (individualment) escolleix entre les seves cartes GROQUES, la imatge que cregui que representa millor l'emoció que respon a la pregunta i la deposita boca avall en el centre de l'equip.
4. Aquestes cartes seleccionades per una de les persones jugadores es barregen i el jugador/a que ha fet la pregunta els hi dona la volta i selecciona aquella que representa millor el sentir de la persona en la situació descrita. La persona que va posar la carta seleccionada explica, a continuació, l'emoció que va voler plasmar amb la imatge.
5. Totes les persones de cada equip, excepte la persona líder, prenen de nou les cartes GROQUES, les barregen i les reparteixen entre elles.
6. Comença un nou torn i la persona líder escolleix una altra carta VERDA per formular una nova pregunta formulada en base a: **Com se sent...quan...?**
7. Quan els equips hagin jugat almenys 3 torns de preguntes s'indica a les persones líders que es quedin en els seus equips **Aigua, Aire i Terra**, i s'indica als altres membres que es desplacin a un altre equip diferent al seu on seguir jugant a **identificar emocions de persones en situació de risc per emergències climàtiques**.
8. Una vegada tots els equips han passat per Aigua, Terra i Aire, es disposa el grup per a obrir un debat que permeti la reflexió abordant les "necessitats" de les persones implicades en la situació. Algunes preguntes per la reflexió col·lectiva poden ser:
 - ☐ Havien pensat alguna vegada com se senten les persones en les situacions descrites en les cartes?
 - ☐ Què tenen en comú els diferents equips pels quals han passat?
 - ☐ Quines necessitats tenen les persones en les situacions descrites?
 - ☐ Quins Drets Humans són vulnerats en cada una de les situacions?
 - ☐ Quines emergències climàtiques actuals coneixen que puguin estar causant desplaçaments forçats, fam, mort i devastació en diferents llocs del món?
 - ☐ Com estan relacionades les persones desplaçades i el canvi climàtic?

Enllaços interactius:

ANNEX 05

Orientacions didàctiques:

Per la formació d'equips de treball de més de 4-5 persones, es pot fer una doble impressió de cartes GROQUES per cada equip.

Es pot enriquir l'activitat amb la [Guia Desplaçats Climàtics](#), realitzada per ACNUR.

ACTIVITATS

Desplaçament i el canvi climàtic, la crisi invisible.

50 min

ACTIVITAT 2

Si les aus migren, perquè les persones no?

Activitat d'aprenentatge basada en la investigació col·laborativa sobre els fluxos migratoris amb una mirada cap al medi ambient.

1. Per a iniciar l'activitat es divideix el grup en equips de treball de 4-5 persones.
2. Es proposa al grup escoltar la cançó "[Todas las aves del Sur](#)", del compositor Fabián. (Fabián & Quique González: Todas Las Aves Del Sur @ Estudios Tripolares)
3. Es demana a cada equip que analitzi el missatge de la composició musical (Veure **ANNEX 06**) a través de l'anàlisi de cada una de les estrofes seguin el guió de les següents preguntes:
 - ☐ Què vol transmetre el compositor amb la lletra de la cançó?
 - ☐ Quines reflexions apareixen si la paraula "aus" es substitueix per "persones"?
 - ☐ Quines conseqüències del canvi climàtic motiven el desplaçament humà?
 - ☐ Quina catàstrofe climàtica recordes que hagi ocorregut en el nostre país o a prop d'ell?
4. Una vegada acabat l'exercici reflexiu, es demana a una persona representant que comparteixi amb la resta la seva valoració i conclusions.
5. Posteriorment, es projecta el [vídeo La migración de aves](#), un viatge perillós de Alyssa Klavans. El vídeo facilita vincular la metàfora de la migració de les aus, motivada o bé per raons climàtiques (mal estat de paratges i hàbitats de les aus), o per motius de recursos (aliment que fa migrar de regions del nord al sud segons l'època de l'any) amb la realitat de la migració humana.
6. A continuació s'invita als equips a fer un treball d'investigació al voltant dels riscos de milions de persones que viuen desplaçaments forçats per causes climàtiques. El treball d'investigació col·laborativa està guiat a l'**ANNEX 07**, per tal que, a partir de la cerca d'informació de fonts d'informació fiable i veraç, els equips vinculin la metàfora de les aus migratòries amb la de les migracions humanes.

7. Una vegada finalitzat el treball d'investigació, es convida a compartir els resultats en una exposició argumentada que doni a conèixer diferents tendències globals de desplaçament forçat al món.

Enllaços interactius:

ANNEX 06

ANNEX 07

Orientacions didàctiques:

En relació a les reflexions d'aquesta primera part sobre els desplaçaments humans i les catàstrofes climàtiques, es pot citar, com a exemple, [el terratrèmol a Lorca \(2011\)](#), amb la finalitat de visualitzar que els desastres naturals i el canvi climàtic també afecten al "nord" i no només al "sud", ja que aquestes situacions extremes sembla que s'entenen millor quan més a prop de nosaltres succeeixen.

Per a facilitar la cerca d'informació fiable i veraç en els mitjans digitals, es poden oferir les següents orientacions:

- Recursos referents de cerca d'informació d'aquesta guia indicades a la [pàgina 24](#).
- Recursos de selecció d'informació facilitats a l'Annex de l'activitat: Com despertar l'interès pels conflictes oblidats en un món hiperconnectat? de la [pàgina 17](#).

L'exposició de la informació, dades i reflexions de l'exercici d'investigació es poden fer en format digital i/o físic per a la posterior exposició en l'espai educatiu i incloure les estadístiques oficials més recents sobre persones desplaçades que es troben en els últims [informes publicats per ACNUR](#).

QÜESTIONA

Itinerari didàctic:

ACTIVITATS

Desplaçament i el canvi climàtic, la crisi invisible.

50 min

COMUNICA

.....

Itinerari didàctic:

ACTIVITAT 3

Com ser refugi en els viatges migratoris?

Treball de sensibilització ciutadana, des de la metàfora de la migració de les aus per a la presa de consciència i la participació en la defensa dels Drets Humans en els processos migratoris humans.

1. Es demana al grup que una vegada realitzada la reflexió i el procés d'investigació de les sessions anteriors, sobre les **causes i conseqüències dels processos migratoris causats pel canvi climàtic**, cada grup realitzi un petit **testimoni escrit en primera persona** que reflexi les històries viscudes i els reptes de les persones obligades a desplaçar-se dels seu lloc d'origen per raons climàtiques i quines solucions proposen per abordar les causes profundes dels desplaçaments.
2. Es divideix el grup en equips de 4-5 persones i a cada equip s'assigna una targeta de l'**ANNEX 08** amb un **perfil de persona on en el seu país d'origen té una exposició alta a les conseqüències del canvi climàtic i aquest fet ha provocat el seu procés migratori**.
3. S'indica als equips que una vegada entregada la targeta han d'escriure el testimoni dels perfils assignats en forma de carta dirigida al grup. Per a fer el testimoni, els equips disposen de la plantilla de l'**ANNEX 09** i unes orientacions que poden ser aportades prèviament a l'activitat:

- **Buscar informació** de la situació climàtica del país que els ha tocat i de les conseqüències sobre el territori i les persones que hi viuen.
- **Crear un rol i context** a la persona assignada a la targeta i escriure un relat en primera persona posant-se en el seu lloc.

- **Descriure un relat** que inclogui la seva vida en el país d'origen, com ha afectat el canvi climàtic a la seva vida i les raons per les quals migra. També ha d'incloure el lloc de destí i la ruta que seguiria.
 - **Identificar formes d'implicació ciutadana** en els processos d'acollida i integració social de les persones migrants, és a dir, formes en què les persones podem convertir-nos en "refugi dels viatges migratoris".
4. Una vegada realitzats els testimoniatges, es dona temps per a que cada equip exposi a la resta del grup el seu relat, donant especial valor a l'apartat **d'acollida en el país receptor**.
 5. Al finalitzar totes les exposicions, es demana a l'alumnat la següent reflexió, per a sintetitzar les seves idees i que siguin conscients del què han après:
 - Abans pensava que...
 - Ara penso que...

Enllaços interactius:

ANNEX 08

ANNEX 09

Orientacions didàctiques:

L'activitat pot ser complementada amb l'article sobre [Cambio climático y desplazamiento: mitos y realidades](#) d'ACNUR.

Els relats i les imatges poden formar part d'un mural públic exposat al centre educatiu com a mitjà de sensibilització.

Propostes per a l'adaptació

La cobertura mediàtica dels conflictes armats, des d'un enfocament de Drets Humans.

Per a treballar un conflicte bèl·lic d'actualitat, es proposa escollir imatges d'ús lliure sobre la situació concreta a treballar on els drets humans són vulnerats, amb la finalitat de generar un debat vinculat amb el contingut de les imatges.

Per a treballar possibles situacions de risc que viuen les persones desplaçades a causa d'emergències climàtiques d'actualitat, es proposa adaptar el contingut de les cartes de Mar, Terra i Aire ([Annex 5](#)) a noves situacions de risc identificades en la nova situació.

Desplaçament i el canvi climàtic, la crisi invisible.

07

Recursos complementaris

© ACNUR / A. Vodalà

Alguns recursos interessants com a complement al contingut de la guia els trobem a:

- ACNUR:
www.acnur.org
- Declaració Universal de Drets Humans:
un.org/es/universal-declaration-human-rights/
- Objectius de Desenvolupament Sostenible:
un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/
- UNESCO, Educació per als Objectius de Desenvolupament Sostenible:
unesco.org/es
- ONU Dones:
unwomen.org/es
- Lluita Contra el Canvi Climàtic:
www.eacnur.org/sites/default/files/2023-04/Guia%20lucha%20cambio%20climatico.pdf
- Ciutadania alfabetitzada en mitjans i informació. Pensar críticament, fer un clic intel·ligent:
unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000385119
- Atreveix-te a preguntar: Canvi climàtic i refugi:
www.youtube.com/watch?v=ML5-jFptwB8

ANNEXOS

Activitats transformadores

YEMEN

1. Yemen. Cases destruïdes pel conflicte a Taiz.

Les necessitats humanitàries continuen a nivells extremadament alts a tot el país. S'estima que 4,5 milions de persones han estat desplaçades a finals de 2022. Moltes d'elles han estat desplaçades varies vegades des de 2015, el que situa el Yemen entre les sis principals crisis de desplaçament intern del món.

2. Yemen. Les persones desplaçades reben assistència en el campament de desplaçats interns de Shaab, Adén.

Les persones desplaçades internes es reuneixen al voltant del tanc d'aigua del lloc per omplir les seves ampolles d'aigua.

ETIÒPIA

3. Etiòpia. Persones refugiades de Somàlia, beneficiàries de cooperatives agrícoles, treballen en la seva granja de patates, prop del camp de refugiats de Kobe.

Etiòpia acull a més de 900 mil refugiats. Els assentaments són molt remots i els manquen els serveis bàsics i infraestructura. Els grans reptes i les dificultats a les quals s'enfronten les persones que viuen en els campaments són a causa del canvi climàtic, la falta d'energia i la connectivitat.

4. Etiòpia. Famílies desplaçades internament pel conflicte troben refugi en el campament de Haya Suftu.

Cents de milers de persones afectades per la sequera i els conflictes han estat desplaçades en recerca d'aliments, refugi i aigua per a les seves famílies i bestiar. El país es troba en una greu sequera després de quatre temporades consecutives de pluges fallides.

REPÚBLICA DEMOCRÀTICA DEL CONGO

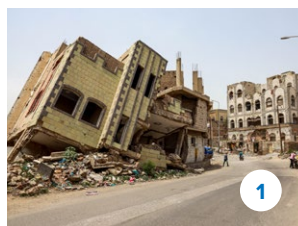
5. República Democràtica del Congo. Rusayo, nou lloc d'esperança pels desplaçats interns que fugen dels enfrontaments i la violència a Kivu del Nord.

Machozi Kanake, de 64 anys, sorda i mare de 6 fills, ha trobat refugi en aquest campament de Rusayo, on espera viure lluny dels tirotejos i bombardejos. Des de Kitshanga fins a Goma, ha viatjat més de 150 km amb l'ajuda de famílies amfitriones en els poblats.

Altres persones s'instal·len en campaments espontanis, a la intempèrie i exposades a les inclemències del temps.

6. República Democràtica del Congo. Cirurgia ajuda a les víctimes del conflicte d'Ituri.

RDC viu la major situació de desplaçament intern a Àfrica. Uns 132 grups armats a les regions orientals del país, segueixen atacant a civils en atacs cada vegada més mortals, fets que han provocat un augment dels desplaçaments, els homicidis i els abusos contra els drets humans.

1

2

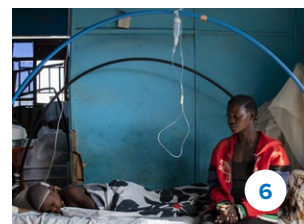
3

4

5

6

ANNEX 01

La cobertura mediàtica dels conflictes armats, des d'un enfocament de Drets Humans.

TORNAR A L'ACTIVITAT

2/2

©ACNUR / dotnotation / A. Al Basha
22 de novembre, 2022

1

©ACNUR / A. Al-Mayadeen
10 de novembre, 2022

2

©ACNUR / T. Negeri
02 de juliol, 2023

3

©ACNUR / T. Negeri
22 de novembre, 2022

4

© ACNUR / B. Sangila
11 de febrer, 2023

5

© ACNUR / H. Caux
31 de març, 2022

6

✂ Imprimir i retallar per la línia de punts discontinua.

1. Tots naixem lliures i iguals
2. Llibertat d'expressió
3. No discriminació
4. Dret a reunir-se en públic
5. Dret a la vida
6. Dret a la democràcia
7. No esclavitud
8. No a la tortura
9. Respecte als drets
10. Tots som iguals davant la llei
11. Protecció dels DD.HH.
12. No a la detenció injusta
13. Dret a judici
14. Innocents fins que es provi el contrari
15. Dret a la intimitat
16. Llibertat de moviments
17. Lloc segur on viure
18. Dret a una Nacionalitat
19. Dret a formar una família
20. Llibertat de pensament
21. Seguretat social
22. Dret al treball
23. Dret a les pròpies possessions
24. Dret a l'esbarjo
25. Protecció i cures
26. Dret a l'educació
27. Drets d'autoria
28. Món just i lliure
29. Responsabilitat
30. NINGÚ POT ARREBATAR-TE ELS TEUS DRETS

Crisi humanitària del Iemen

Les persones refugiades somalis tornen a les seves llars a través d'un programa d'ACNUR.

©ACNUR / Dotnotation
28 de setembre, 2022

El món sencer reacciona horroritzat amb cada nou conflicte bèl·lic que apareix al món, això és gràcies a l'àmplia cobertura mediàtica que informa diàriament quan el conflicte s'inicia. Malauradament, quan l'actualitat dona lloc a altres fets mundials, molts **conflictes passen a ser invisibilitzats i per tant oblidats**.

Per a fer efectiva la nostra responsabilitat individual i col·lectiva de **promoure la pau**, en equips redactem un text amb informació fiable i contrastada sobre el context de la imatge, **a partir de les següents indicacions**:

ÚS DE FONTS D'INFORMACIÓ:

Pàgines web d'organismes públics referents i periodisme contrastat.

Alguns cercadors d'informació especialitzada que poden ajudar són **Google Acadèmic**, **Redalyc**, **Chemedia**, entre altres.

ANÀLISIS DE LA INFORMACIÓ:

Reflexionar sobre la informació trobada, identificant aquella que sigui clau per a comprendre el conflicte i les seves conseqüències.

ESCRIU EL TEXT:

Incloure un titular cridaner que resumeixi en poques paraules el contingut. Després, escriuiu un paràgraf amb els fets més importants. És important indicar els següents criteris d'informació:

1. Ubicació geogràfica del conflicte.
2. Any en què es va iniciar.
3. Causa principal del conflicte.
4. Núm. de persones desplaçades fins al moment.
5. Impacte en la vida de les dones i la infància.
6. Principals necessitats d'ajuda humanitària de la població (atenció sanitària, aigua potable, habitatge, educació, seguretat...)
7. Quins organismes nacionals i internacionals estan protegint a la població?

EXPOSICIÓ DE LA INFORMACIÓ:

Incloure en una cartolina A2 la informació clau amb imatges, gràfics i enunciats que faciliten a altres persones conèixer millor el tema investigat.

Crisi humanitària d'Etiòpia

Persones refugiades desplaçades per la guerra en la regió de Tigray.

©ACNUR / S. Otieno
02 de febrer, 2023

El món sencer reacciona horroritzat amb cada nou conflicte bèl·lic que apareix al món, això és gràcies a l'àmplia cobertura mediàtica que informa diàriament quan el conflicte s'inicia. Malauradament, quan l'actualitat dona lloc a altres fets mundials, molts **conflictes passen a ser invisibilitzats i per tant oblidats**.

Per a fer efectiva la nostra responsabilitat individual i col·lectiva de **promoure la pau**, en equips redactem un text amb informació fiable i contrastada sobre el context de la imatge, **a partir de les següents indicacions**:

ÚS DE FONTS D'INFORMACIÓ:

Pàgines web d'organismes públics referents i periodisme contrastat.

Alguns cercadors d'informació especialitzada que poden ajudar són **Google Acadèmic, Redalyc, Chemedica**, entre altres.

ANÀLISIS DE LA INFORMACIÓ:

Reflexionar sobre la informació trobada, identificant aquella que sigui clau per a comprendre el conflicte i les seves conseqüències.

ESCRIU EL TEXT:

Incloure un titular cridaner que resumeixi en poques paraules el contingut. Després, escriuiu un paràgraf amb els fets més importants. És important indicar els següents criteris d'informació:

1. Ubicació geogràfica del conflicte.
2. Any en què es va iniciar.
3. Causa principal del conflicte.
4. Núm. de persones desplaçades fins al moment.
5. Impacte en la vida de les dones i la infància.
6. Principals necessitats d'ajuda humanitària de la població (atenció sanitària, aigua potable, habitatge, educació, seguretat...)
7. Quins organismes nacionals i internacionals estan protegint a la població?

EXPOSICIÓ DE LA INFORMACIÓ:

Incloure en una cartolina A2 la informació clau amb imatges, gràfics i enunciats que faciliten a altres persones conèixer millor el tema investigat.

Crisi humanitària de la República Democràtica del Congo

Rusayo, nou lloc d'esperança per a persones desplaçades internes que fugen dels enfrontaments i la violència a Kivu del Nord.

©ACNUR / B. Sanyila
11 de febrer, 2023

El món sencer reacciona horroritzat amb cada nou conflicte bèl·lic que apareix al món, això és gràcies a l'àmplia cobertura mediàtica que informa diàriament quan el conflicte s'inicia. Malauradament, quan l'actualitat dona lloc a altres fets mundials, molts **conflictes passen a ser invisibilitzats i per tant oblidats**.

Per a fer efectiva la nostra responsabilitat individual i col·lectiva de **promoure la pau**, en equips redactem un text amb informació fiable i contrastada sobre el context de la imatge, **a partir de les següents indicacions**:

ÚS DE FONTS D'INFORMACIÓ:

Pàgines web d'organismes públics referents i periodisme contrastat.

Alguns cercadors d'informació especialitzada que poden ajudar són **Google Acadèmic, Redalyc, Chemedica**, entre altres.

ANÀLISIS DE LA INFORMACIÓ:

Reflexionar sobre la informació trobada, identificant aquella que sigui clau per a comprendre el conflicte i les seves conseqüències.

ESCRIU EL TEXT:

Incloure un titular cridaner que resumeixi en poques paraules el contingut. Després, escriuiu un paràgraf amb els fets més importants. És important indicar els següents criteris d'informació:

1. Ubicació geogràfica del conflicte.
2. Any en què es va iniciar.
3. Causa principal del conflicte.
4. Núm. de persones desplaçades fins al moment.
5. Impacte en la vida de les dones i la infància.
6. Principals necessitats d'ajuda humanitària de la població (atenció sanitària, aigua potable, habitatge, educació, seguretat...)
7. Quins organismes nacionals i internacionals estan protegint a la població?

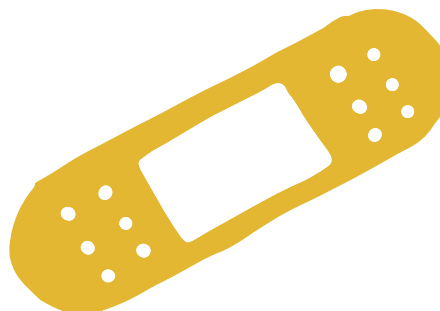
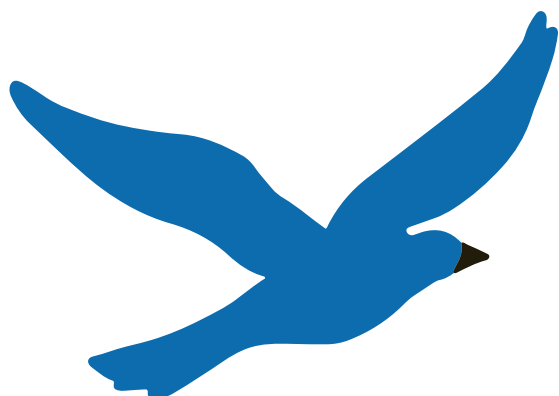
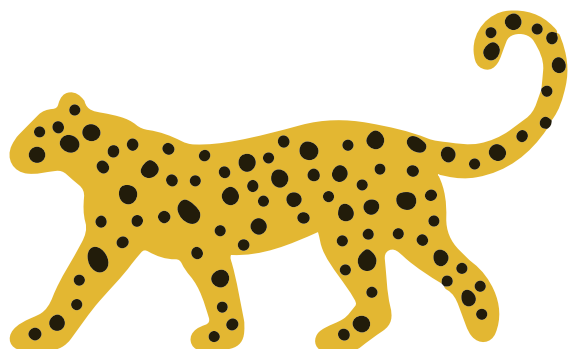
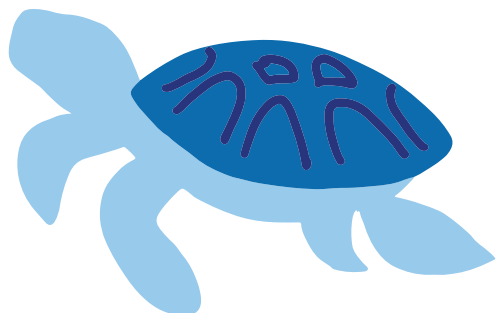
EXPOSICIÓ DE LA INFORMACIÓ:

Incloure en una cartolina A2 la informació clau amb imatges, gràfics i enunciats que faciliten a altres persones conèixer millor el tema investigat.

ANNEX 04

La cobertura mediàtica dels conflictes armats, des d'un enfocament de Drets Humans.

TORNAR A L'ACTIVATAT

✂ Imprimir i retallar per la línia de punts discontinua.

CARTA AIGUA

Com se sent una mare d'Uganda que fa cua durant hores per aconseguir aigua potable en fonts que es troben a 100 km?

CARTA AIGUA

Com se sent un nen de Filipines després de perdre diverses persones de la seva família en el desbordament de dos rius que envoltaven la seva comunitat?

CARTA AIGUA

Com se sent un agricultor de Bangladesh després de perdre tota la collita i únic mitjà de vida a causa de les fortes pluges pre-monzòniques?

CARTA AIGUA

Com se sent una jove xilena malalta de còlera causada per la contaminació de l'aigua potable a conseqüència d'un tsunami?

CARTA AIGUA

Com se sent una jove pakistanesa quan ha observat que ha fet massa calor durant setmanes i sap el què inevitablement passarà?

CARTA AIRE

Com se sent una mare porto-riquenya, que després de salvar la vida al costat dels seus fills, confirma que casa seva o les seves pertinences han quedat pràcticament inhabitables després de l'huracà Irma?

CARTA AIRE

Com se sent una agricultora espanyola després de 2 anys de pèrdues per la calor extrema que pateixen els seus cultius?

CARTA AIRE

Com se sent un nen de la Xina amb una condició cardiorespiratòria que no pot sortir de casa, pels alts nivells de contaminació a l'aire de la seva ciutat?

CARTA AIRE

Com se sent una adolescent de Sicília quan, sense esperar-ho, perd a la seva àvia materna per una onada de calor que supera rècord històric de 48,8°?

CARTA AIRE

Com se sent una persona gran que davant la declaració de la Pandèmia Global COVID-19, es queda aïllada en una zona rural?

CARTA TERRA

Com se sent un agricultor de l'Iraq, al comprovar un dia darrera un altra que la terra que l'envolta ja no és prou fèrtil per a mantenir-lo a ell i als seus veïns, perquè s'ha tornat seca i estèril?

CARTA TERRA

Com se sent una dona, propietària d'un centre de turisme rural, quan ha d'allotjar als seus veïns per un incendi forestal d'extensió quilomètrica, les conseqüències del qual es preveuen devastadores?

CARTA TERRA

Com se sent una nena atrapada durant hores entre les runes del seu edifici després del terratrèmol a la província de Hatay (Turquia)?

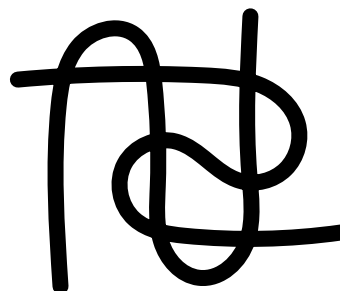
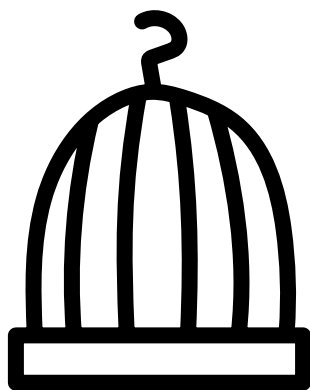
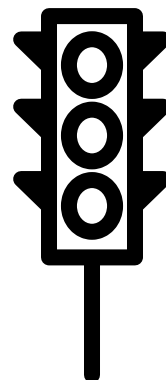
CARTA TERRA

Com se sent un pare de família que viu en una zona del Nil Blanc del Sudan amb greu problema de desforestació, causat per les quantitats insostenibles de fusta que s'utilitzen per a construir allotjaments per a refugiats?

CARTA TERRA

Com se sent un jove de Ghana (Àfrica) que treballa cremant residus electrònics en un dels abocadors més grans del món?

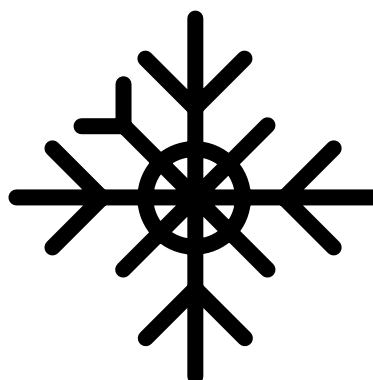
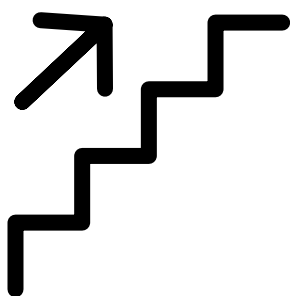
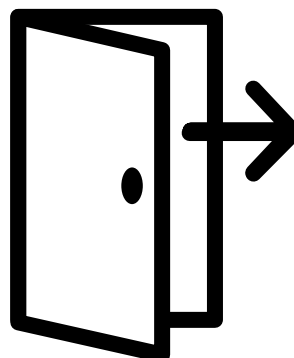
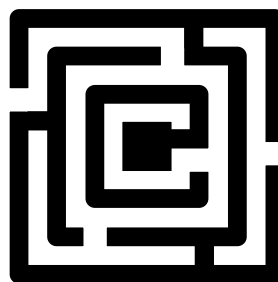
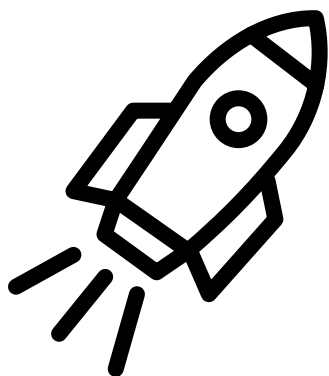
ANNEX 05

Desplaçament i el canvi climàtic, la crisi invisible.

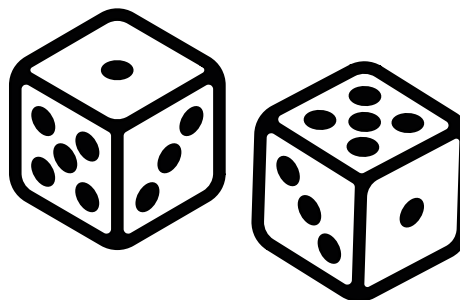
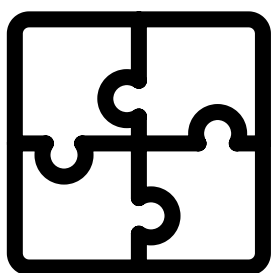
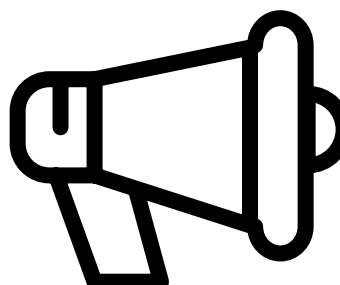
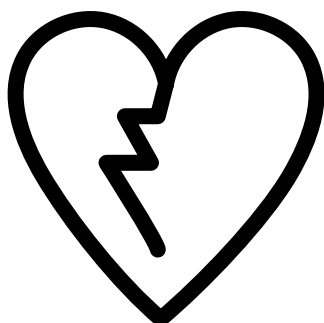
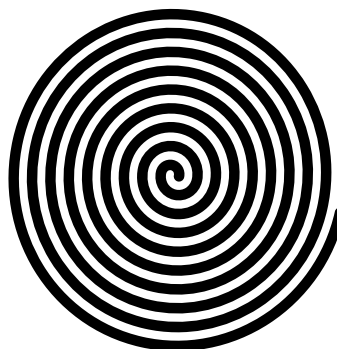
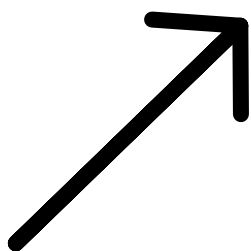
TORNAR A L' ACTIVITAT

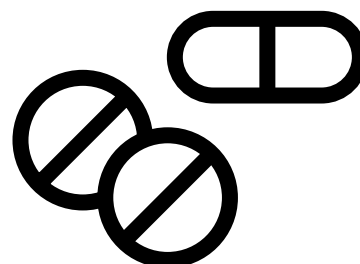
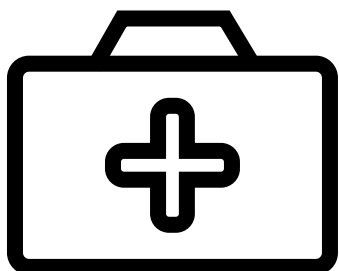
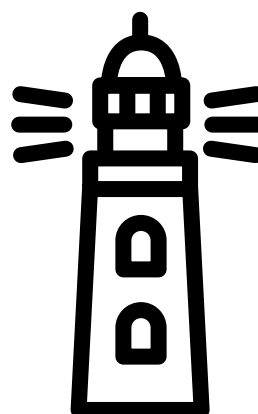
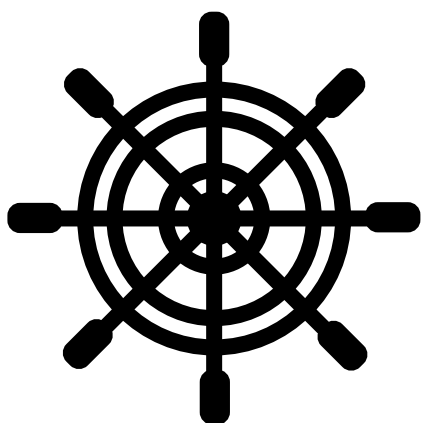
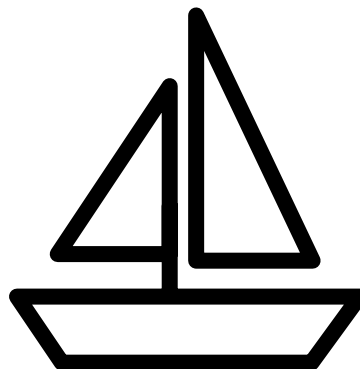
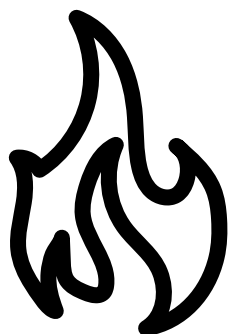

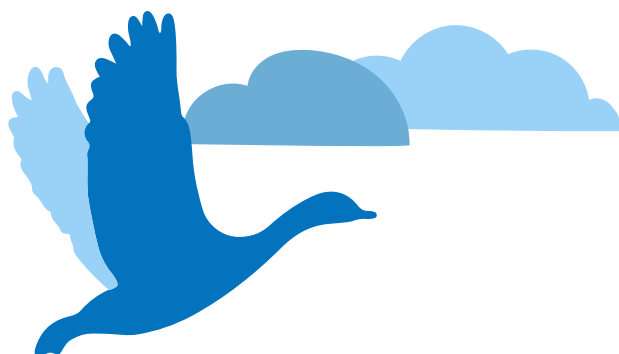
4/6

✂ Imprimeix i retalla les cartes repartint a cada equip un conjunt de cartes suficient per a tenir almenys 3 cartes per persona.

Todas las Aves del Sur LLETRA DE LA CANÇÓ

Ya han empezado a volar
todas las aves del sur
sienten que el frío les calan los huesos
buscan un rayo de luz
mucho más tarde que ayer
mucho más frágil que tú
nunca has pensado en huir como ellos
llegar al océano azul.

OH, SEÑOR!, NO ME DEJES SOLO EN LA GRAN CIUDAD,
UN AMOR MUERTO EN CADA ESQUINA ME ACECHARÁ.

Ya han empezado a crecer
todas las flores que vi,
te van dejando detrás lo vivido,
por mucho que duela seguir.
He decidido escapar,
nunca me busques aquí
hay un lugar justo al norte del mundo
donde una vez fui feliz.

OH, SEÑOR, NO ME DEJES SOLO EN LA GRAN CIUDAD,
UN AMOR MUERTO EN CADA ESQUINA ME ACECHARÁ. (X3)

Mucho más tarde que ayer
mucho más frágil que tú
nunca has pensado en huir como ellos
llegar al océano azul.

Fabián D. Cuesta
(La Brisa Leve) La Luz Distinta

Què vol transmetre el compositor amb la lletra de la cançó?

Quines reflexions sorgeixen si la paraula "aus" es substitueix per "persones"?

Quines conseqüències del canvi climàtic motiven el desplaçament humà?

Quina catàstrofe climàtica recordes que hagi ocorregut al nostre país o a prop d'ell?

La llibertat de migrar com una qu.

Les aus, en general, i les migratòries en particular, són indicadors de la salut del planeta i del funcionament dels ecosistemes. El canvi climàtic és una de les amenaces més persistents en la supervivència de centenars d'espècies que compleixen una funció reguladora en els ecosistemes.

El repte de l'equip és realitzar una **investigació col·laborativa que visibilitzi les causes i les conseqüències de la mobilitat humana generada pel canvi climàtic**. Cal tenir en compte que el canvi climàtic:

- No és un fenomen natural, sinó que està provocat per gasos d'efecte hivernacle que s'emeten des de l'inici de la industrialització.
- Pot provocar altres múltiples amenaces, com: pobresa, pèrdua de mitjans de vida i/o disminució dels recursos, que a la vegada pot crear conflictes.

A continuació et facilitem 3 passos clau per a la teva investigació.

¡Recordar!

- ☐ Ser breus en la vostra exposició.
- ☐ Buscar informació fiable i veraç.
- ☐ Treballar en equip.
- ☐ I demanar ajuda quan ho necessiteu.

[illegible]

3

Enumera els diferents riscos, reptes o inconvenients que poden trobar-se aquestes persones en el procés migratori cap a llocs que els proporcionin una millor qualitat de vida.

[illegible]

2

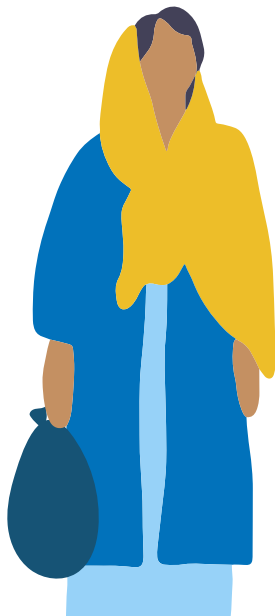
Descriu breument les condicions, causes o situacions climàtiques que porten a les persones a desplaçar-se a altres zones i quin és l'origen d'aquestes situacions climàtiques (activitats humanes que ho provoquen o influeixen en aquestes situacions).

TORNAR A L' ACTIVITAT

Dona de Bangladesh

Home d'Haití

Jove de Puerto Rico

Adolescent de Kiribati

 Imprimir i retallar per la línia de punts discontinua.

Agents de Pau

ENGANXA AQUÍ LA
TEVA IMATGE

Hola sóc...

Sugerències:

Sóc... (nom, nacionalitat, família, ocupació, aficions...).

Estic migrant perquè... (la raó climàtica principal per la qual està migrant i les seves conseqüències).

Vinc a explicar-te el meu viatge,
el qual va començar per...

Sugerències:

Per a iniciar el meu viatge, jo... (tot el què ha hagut de fer o tenir en compte per sortir del seu lloc d'origen).

Quan estava migrant, jo... la qual cosa era molt desafiant (quins reptes troba en el seu recorregut i en el seu destí).

Tu pots ser part
del canvi...

Sugerències:

Per tal que ningú hagi de deixar casa seva per (causa climàtica inicial del seu viatge migratori) és important que entre tots/es... (accions ciutadanes que poden fer-se per a reduir el canvi climàtic).

Aquesta publicació ha estat realitzada amb el suport financer de la Generalitat Valenciana. El contingut de la publicació és responsabilitat exclusiva del Comitè espanyol d'ACNUR i no necessàriament reflecteix l'opinió de la Generalitat Valenciana.

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Vicepresidència Segona i
Conselleria de Serveis Socials,
Igualtat i Habitatge

**VNIVERSITAT
D VALÈNCIA**

**EDUCAR
CON VALOR**